

Lantmännen och Arla i DI: ”Politiken saknar strategi för livsmedelsberedskap och grön omställning – sluta utreda och börja agera”

Tillsammans med Arla signerar Lantmännen i dag en debattartikel. Cecilia Kocken, vd på Arla Sverige, och Per Arfvidsson, vice vd på Lantmännen, menar att det är glädjande att så många politiker gärna vill prata om livsmedelsberedskap och omställning. Men det räcker inte, enligt dem. Det måste hända saker också, och Cecilia och Per ger tre konkreta förslag. Utöver debattartikeln kommer Arla och Lantmännen även prata om livsmedelsberedskap och klimatomställning i Almedalen i ett [gemensamt seminarium](#).

Debattartikeln [publicerades i Dagens industri](#), 21 juni 2024. Den kan även läsas nedan.

Politiken saknar strategi för livsmedelsberedskap och grön omställning – sluta utreda och börja agera

Stärkt beredskap har varit en högaktuell fråga sedan Rysslands invasionskrig mot Ukraina. Stora och snabba insatser har gjorts för militära försvaret, men för det civila försvaret har det gått betydligt långsammare och inom livsmedelsberedskapen har det inte hänt något konkret alls. Svensk livsmedelsberedskap är lika bristfällig som den var för tjugo år sedan.

Då Sverige har ett handelsunderskott för livsmedel på omkring 70 miljarder kronor och saknar lager eller produktionskapacitet i livsmedelsindustrin, utöver den minimala som behövs kommersiellt, är detta anmärkningsvärt.

Jämför vi med en annan samhällskritisk verksamhet, det militära försvaret, så har dess anslag fördubblats sedan 2020. Det är fullt rimligt, men lika rimligt är att livsmedelsberedskapen följer samma investeringsvilja. Det är svårt att försvara landet hungrig.

Samtidigt står vi inför en grön omställning där jordbruket både ska minska sin klimatpåverkan och anpassa sig till allt mer extremväder. Den säkerhetspolitiska och klimatpolitiska utmaningen går att förena, men det kräver investeringar.

Nyligen gick remisstiden ut för utredningen ”Livsmedelsberedskap för en ny tid”. Det är en bra grund, men vår bestämda uppfattning är att det finns tillräckligt med rapporter som konstaterar att Sverige saknar livsmedelsberedskap – nu är det dags för konkreta åtgärder.

1. Sverige behöver bygga upp lager och inhemsk produktion av kritiska varor för att klara livsmedelsproduktion

Spannmål utgör en viktig grund i svensk matproduktion, kan lagras kostnadseffektivt och användas för många olika ändamål. För att inte störa marknaderna kommer det dock ta tid att successivt bygga upp lager och man når därför inte tillräckliga volymer förrän nästa decennium. Kravet på snabba åtgärder ökar därför dramatiskt.

Eftersom vi är helt beroende av importerad mineralgödsel, drivmedel och växtskyddsmedel är det nödvändigt att man bygger upp lager och möjliggör ökad svensk produktion. Sverige är ett av få länder i EU som inte har någon produktion av mineralgödsel, men det finns flera industriprojekt i startgroparna.

2. Sverige behöver öka sin livsmedelsproduktion

Om vi inte producerar tillräckligt mycket mat går det inte att bygga upp livsmedelsberedskap. Det är därför avgörande att lönsamheten och produktionen i lantbruket och livsmedelsförädlingen ökar. Det är nödvändigt att regering och riksdag tillför resurser samt att den uppdaterade livsmedelsstrategin blir offensiv och inriktad på tillväxt.

För 40 år sedan var svenska spannmålsarealen cirka 60 procent större och det fanns ungefär 120 procent fler mjölkkor samt dubbelt så många grisar. Det finns därför både potential och utrymme att öka den svenska livsmedelsproduktionen, inte minst för att öka exporten. Med rätt förutsättningar kan vår miljövänliga produktion öka, vilket gynnar klimatet, handelsbalansen, jobben och livsmedelsberedskapen. Handelsnetto noll för livsmedel är både möjligt och önskvärt.

3. Sverige behöver leda den gröna omställningen också i lantbruket

Svenskt lantbruk står inför två parallella utmaningar – öka produktionen och samtidigt klara den gröna omställningen med en klimatpolitik som skapar trygghet för jordbruket att växa samt uppmuntrar forskning och utveckling. Därtill är det inte rimligt att lantbruket ska kompensera för transporterens ökade utsläpp. För att möta båda dessa utmaningar och möjligheter krävs stora investeringar i lantbruksföretagen. Som representanter för Sveriges två största livsmedelsproducerande lantbrukskooperativ är vi beredda att leda detta arbete. Men det är inte rimligt att våra ägare – Sveriges bönder – ensamma ska finansiera det gröna totalförsvaret.

Vi kan bygga upp vår livsmedelsberedskap och samtidigt accelerera klimatomställningen i lantbruket. Men det krävs ambitiösa, kloka och långsiktiga beslut av sittande och kommande regeringar. Vill vi vara trygga måste vi stärka beredskapen inom livsmedel, precis som vi gör med militära försvaret. Det är bråttom nu.

Cecilia Kocken, vd, Arla Sverige
Per Arfvidsson, vice vd, Lantmännen

För mer information, kontakta gärna oss

Lantmännens presstjänst
Tel: 010 556 88 00
E-post: press@lantmannen.com

Om Lantmännen

Lantmännen är ett lantbrukskooperativ och norra Europas ledande aktör inom lantbruk, maskin, bioenergi och livsmedel. Vi ägs av 18 000 svenska lantbrukare, har 12 000 anställda, har verksamheter i ett 20-tal länder och omsätter cirka 70 miljarder SEK på årsbasis. Med basen i spannmål förädlar vi åkermarkens resurser för ett livskraftigt lantbruk. Några av våra mest kända varumärken inom livsmedel är AXA, Kungsörnen, Scan, Korvbrödsbagarn, GoGreen, FINN CRISP och Bonjour. Vårt företag är grundat på kunskap och värderingar som har funnits i generationer hos våra ägare. Genom forskning, utveckling och verksamhet i hela värdekedjan tar vi tillsammans ansvar från jord till bord. Läs gärna mer på www.lantmannen.se